

© De Vierklank

Kern met pit restaureert opnieuw sluisje

door Henk van de Bunt

In de editie van het voormalige Utrechts Nieuwsblad van 31 mei 1978 staat een interview 'van onze correspondenten' met de toenmalige secretaresse van de Stichting Groenekans Landschap mevrouw J. Vonk -Turkstra. Zij vertelt daarin enthousiast over de plannen 'het Sluisje in de sloot ter hoogte van het erf van boer Spelt aan de Groenekanseweg' te restaureren.

In latere publicaties wordt over de voortgang van de uitvoering van deze plannen regelmatig lovend verhaald. In januari 1979 wordt geschreven dat zeven negentiende eeuwse stuwten in de polder Maartensdijk onder Groenekan door het toenmalige ministerie van CRM in bescherming worden genomen als Rijks Monument door inzet van de Stichting Groenekans Landschap en dat de Stichting is begonnen met de restauratie van de waterwerken, die zij een sieraad in het landschap acht.

Kern met pit

Uiteindelijk leidde dit alles tot een krantenverslag van 30 oktober 1979 met de volgende inhoud: 'Bloemen, een oorkonde en - niet in de laatste plaats - een enveloppe met duizend gulden: dat was wat de Groenekanse mevrouw J. Vonk gisteren namens de Stichting 'Groenekans Landschap' in 'ontvangst kon nemen uit handen van commissaris van de koningin mr. Verdam. Het gebeurde op het Utrechts provinciehuis waar de commissaris de prijzen uitreikte van de landelijke wedstrijd die de Vereniging Koninklijke Nederlandse Heide Maatschappij vorig jaar uitschreef bij gelegenheid van haar 90-jarig bestaan.

Onder het motto 'Een kern waar pit in zit' riep de Heidemaatschappij toen actie- en bewonersgroepen op om een project te starten ter verbetering van het woon - en leefklimaat in hun omgeving. In de provincie Utrecht werd de Stichting Groenekans Landschap dus één van de prijswinnaars. De Stichting werd beloond vanwege haar inspanningen voor de restauratie van twee schutsluisjes in Groenekan. Een project dat door vrijwel de gehele bevolking werd ondersteund. De stichting begon destijds met een inzamelingsactie die al in de eerste week maar liefst 3000 gulden op bracht. Uiteindelijk kwam er zoveel geld op tafel dat twee sluisjes - sterk in verval geraakt, maar van grote karakteristieke waarde voor Groenekan - konden worden hersteld'.

Geschiedenis

Het lijkt wel of de geschiedenis zich herhaalt. Onlangs heeft Groenekan opnieuw, ten tweede en zelfs ten derde male een prijs als Kern met Pit ontvangen: € 1000 voor het alom bekende en gewaardeerde JOP-project en € 1500, behorend bij de trofee voor de Midzomernachtdroom van 'Muze in het Groen'. Maar de geschiedenis gaat zich ook herhalen ook omdat juist nu het inmiddels 35 jaar jonge Groenekans Landschap zich weer opnieuw en met verve inzet voor instandhouding en restauratie van de sluisjes. Frits Jansen van het Groenekans Landschap hierover: 'Het in 1979 gerestaureerde schutje aan de Groenekanseweg, dat door het verleggen van de overweg moest verdwijnen, werd op 30 mei 1994 feestelijk 'heropend' door sluiswachter Martin Verholt. Het markante houten kolkje in Beukenburg is in 2008 volledig gerestaureerd en functioneert om het gebiedseigen water vast te houden in landgoed Beukenburg. Nu, in 2009 - een jubileumjaar van het Groenekans Landschap - wordt het sluisje aan de Koningin Wilhelminaweg weer opgeknapt. Dat was in 1979 ook al gebeurd, maar het is weer hard nodig. Op 24 januari 2009 zijn de oude wilgen langs de Kon. Wilhelminaweg geknot. Hun pruik van takken werd al te zwaar. Het sluisje is nu ook beter te zien. Met agrariër Mulder, op wiens grond het sluisje ligt, worden heldere afspraken gemaakt om het sluisje, ook voor de toekomst, in optimale conditie te houden'.

Achterhaald

De Landinrichtingscommissie van het herinrichtingproject Noorderpark heeft de geschiedenis inmiddels achterhaald. Niet op basis van de uitspraak van Churchill: 'De geschiedenis herhaalt zich, maar het enige dat men van de geschiedenis geleerd heeft is dat men er niets van geleerd heeft'. Integendeel zelfs. Het Groenekans Landschap heeft haar sluisjes weliswaar moeten inleveren in het kader van de ruilverkaveling, waarbij de sluisjes in de hoofdwatertangen zijn toegewezen aan het Waterschap de Stichtse Rijnlanden en het sluisje aan de Koningin Wilhelminaweg via het Bureau Beheer Landbouwgronden aan Mulder is toebedeeld, maar het Groenekans Landschap heeft echter wel duidelijke afspraken gemaakt over onderhoud en controle daarop en zet zich dus opnieuw in voor deze sieraden in het landschap.

Speltsluis.jpg

Het inmiddels verplaatste sluisje in de sloot ter hoogte van het erf van boer Spelt aan de Groenekanseweg (foto familie Spelt).

Sluisjebeukenburg.jpg

Het markante houten kolkje in Beukenburg is in 2008 volledig gerestaureerd.

Sluisexspelt.jpg

Het in 1979 gerestaureerde schutje aan de Groenekanseweg werd verplaatst en op 30 mei 1994 feestelijk 'heropend'.

sluisKWweg.jpg

Nu, in 2009 wordt het sluisje aan de Koningin Wilhelminaweg weer opgeknapt. Dat was in 1979 ook al gebeurd, maar het is weer hard nodig.